

درآمدی بر جهانگردی

○ درآمدی بر جهانگردی

○ تالیف: صلاح‌الدین محلاتی

○ ناشر: دانشگاه شهید بهشتی، تهران،

۱۳۸۰، ۳۱۸ ص، ۲۴۵۰۰ ریال

○ کیومرث ایران دوست

جهانگردپذیر، شیوه جدید استعمار، آثار منفی بر فرهنگ و به ابتداء کشیدن مقدسات و باورها، تخریب و آلودگی محیط‌زیست مورد بررسی قرار گرفته‌اند و چاره‌جویی‌های لازم جهت کاستن اثرات منفی و مخرب نیز ارائه شده و وضعیت جهانگردی در چند کشور - موفق و ناموفق - نیز تجزیه و تحلیل شده است.

در فصل چهارم به فرآورده‌های جهانگردی و توزیع آنها پرداخته شده است. فرآورده‌های عرضه شده برای جهانگردی - مؤسسات پذیرایی، تسهیلات، موسسات خدماتی و مسافرتی مورد بحث قرار گرفته‌اند.

فصل پنجم به آمار در جهانگردی اختصاص دارد که با اشاره به اهمیت آمار و نقش آن در برنامه‌ریزی جهانگردی و آینده‌نگری آن، انواع آمار جهانگردی و شیوه‌ها و مشکلات آمارگیری مورد بررسی قرار گرفته است.

در فصل ششم سازمان در جهانگردی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است که ضمن اشاره به ضرورت سازمان‌دهی به امر جهانگردی توسط دولت و بخش خصوصی انواع سازمان‌های مرتبط با گردشگری و نحوه ارتباط آنها بررسی شده است.

عنوان فصل هفتم تبلیغات و بازاریابی در جهانگردی است. این فصل به ویژگی‌ها و شیوه‌های تبلیغ و بازاریابی برای جذب جهانگردان اختصاص دارد چنانکه اشاره شد رمز موفقیت بسیاری از کشورهای جهان تنها بهره‌مندی از امکانات تفریحی، پذیرایی، فنی یا جاذبه‌های گوناگون نیست، بلکه بهره‌مندی از روابط عمومی توانا، آگاه و مجرب در بخش جهانگردی است که به تفصیل مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

فصل هشتم نگاهی به جایگاه جهانگردی در ایران دارد که ابتدا به زمینه‌های طبیعی، فرهنگی، تاریخی و مذهبی جهانگردی در ایران اشاره شده و سپس وضعیت بازار جهانگردی ایران و زیرساخت‌ها و تسهیلات جهانگردی و نهایتاً مشکلات و موانع جهانگردی در کشور بررسی شده و به ارائه پیشنهاداتی برای رفع موانع و مشکلات و ارتقاء سطح جهانگردی ختم شده است.

در پایان و در فرجام سخن با مروری مجدد بر نکات مثبت و منفی جهانگردی چنین نتیجه گرفته شده که جهانگردی در ایران نیازمند مدیریت کارآمد و آگاهی است که ضرورت و اهمیت آن را درک کرده و به برنامه‌ریزی و سازماندهی جامع پرداخته و سیاستی روشن اتخاذ کند.

کتاب **درآمدی بر جهانگردی** با توجه به بهره‌گیری از آمار و اطلاعات کافی و جدید، طبقه‌بندی و تحلیل مناسب اطلاعات، بهره‌گیری از منابع متعدد و بررسی همه‌جانبه مسئله و دارا بودن متنی روان، از معدود منابع معتبر در زمینه جهانگردی است که به ادبیات جهانگردی در ایران غنا خواهد بخشید. مطالعه این کتاب برای دانشجویان و پژوهشگران جغرافیا، جامعه‌شناسی، برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، اقتصاد، کارشناسان امر جهانگردی و... بسیار مفید، سودمند و لازم خواهد بود.

مؤلف محترم از معدود کسانی است که در ایران موضوع جهانگردی را به صورت تخصصی دنبال می‌کند که در آینده باید چشم به راه اثرات دیگر وی بود.

انشاءالله

در حال حاضر جهانگردی - یا گردشگری - به جزئی جدایی‌ناپذیر از زنجیره اقتصاد جهانی تبدیل شده که هر روز بر اهمیت آن افزوده می‌شود. حوادث ۱۱ سپتامبر آمریکا و رکود چندماهه جهانگردی کافی بود که اقتصاد جهان - هم کشورهای توسعه یافته و هم در حال توسعه - اهمیت جهانگردی و زبان ناشی از حذف آن را از اقتصاد خود به خوبی درک کند و وقوع این حادثه - نه از جنبه سیاسی - به کابوس مشترک این کشورها بدل شود.

با چنین زمینه‌ای شناخت و برنامه‌ریزی برای جهانگردی در جهان جایگاه ویژه‌ای یافته و هر کشوری سعی می‌کند با برنامه‌ریزی منسجم و جامع، گوی سبقت را ربوده و سهم بیشتری از اقتصاد جهانگردی را نصیب خود کند. در این راه، وجود منابع علمی و معتبر از ضرورت‌های عمده به‌شمار می‌رود. کتاب **درآمدی بر جهانگردی** - در حالی که فقر منابع علمی جهانگردی در زبان فارسی چشم‌گیر است - از معدود منابعی است که به طور مفصل و علمی به جهانگردی از حیث ماهیت و وضعیت با نمونه‌ها و آمارهای تازه و متنوع پرداخته است.

این کتاب دارای هشت فصل، یک مقدمه و یک مؤخره است. در مقدمه ضمن پرداختن بر اهمیت جهانگردی در دوره معاصر و تأثیر انکارناپذیر فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و زیست‌محیطی آن یادآوری شده که این اثر به دو منظور تدوین یافته است: نخست آنکه اهمیت و نقش جهانگردی به ویژه از لحاظ فرهنگی و اقتصادی برای دانشجویان و هموطنان شناسانده شود و دوم آن که با طرح مسئله جهانگردی و بررسی جنبه‌های گوناگون آن توجه سیاست‌گذاران و کارشناسان و برنامه‌ریزان توسعه کشور به این امر معطوف گردد.

فصل اول به مفاهیم، تحولات تاریخی و محدوده جغرافیایی جهانگردی اختصاص دارد. در این فصل در ابتدا با تبیین مفهوم جهانگردی و معادل آن در زبان‌های دیگر، علت به‌کارگیری واژه جهانگردی - به جای واژه متداول گردشگری - روشن شده و مفاهیم اصلی و سیر تاریخی جهانگردی مورد بررسی قرار گرفته است.

در فصل دوم انواع جهانگردی و عوامل موفقیت کشورها در جلب جهانگرد تشریح شده است. در این فصل جهانگردی براساس انگیزه، محدوده جغرافیایی و نوع مسافرت مورد بحث قرار گرفته است. و سپس به‌صورت مشروح و مستدل وضعیت جهانگردی در مناطق مختلف جهان بررسی شده و علل کامیابی و موفقیت برخی کشورها بررسی شده است.

فصل سوم به آثار جهانگردی اختصاص دارد. در این فصل با تشریح علل توسعه جهانگردی امروز به جنبه‌ها و اثرات مثبت و منفی جهانگردی به صورت مفصل پرداخته شده است.

اثرات مثبتی چون ارتقاء فرهنگ روحی و معنوی مسافر، پندآموزی از تاریخ، آموختن دانش، تقویت آداب و رسوم و حفظ اصالت قومی، تأثیرات اقتصادی و توسعه اقتصادی، تنش‌زدایی و تفاهم ملل، عمران و آبادانی شهرها و اثرات منفی از جمله ایهامات اقتصادی و منافع دروغین مالی و کاهش قدرت خرید جامعه